

Kommunal Rapport

KOMMUNEBAROMETERET 2019

ENDELIG UTGAVE | juli 2019

Sør-Varanger

53 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

309. plass justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 1 | Gruppe: nr. 10

ANNONSE

LAVERE UTSLIPP = LAVERE RENTE

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010–2019

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	165	387	357	416	401	388	416	408	410	175
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	318	411	384	421	416	403	419	411	416	309
Grunnskole	137	269	326	391	357	350	395	349	366	381
Pleie og omsorg	306	330	123	239	338	303	340	331	292	140
Barnevern	132	302	386	385	399	415	361	365	369	235
Barnehage	157	227	202	97	146	272	191	94	162	138
Helse			420	330	341	333	344	415	405	243
Sosial	140	257	44	132	168	85	10	7	10	7
Kultur		50	49	83	47	106	67	67	81	71
Miljø og ressurser	33		310	368	301	366	345	193	182	350
Saksbehandling			98	58	81	107		163	70	41
Vann og avløp			220	315	315	184	263	224	324	330
Økonomi	262	353	405	407	414	382	365	360	403	364
Kostnadsnivå		319	297	263	52	373	404	404	399	1
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Fra barometeret ble etablert i 2010 og fram til 2012 var det en utviklingsfase der innholdet ble vesentlig utvidet og endret. Fra 2012 og framover har det i et stort perspektiv vært forholdsvis små endringer fra år til år.

Tabellen over viser utviklingen i antall nøkkeltall, og hvor mange kommuner som har blitt rangert. I 2019-utgaven er det 14 nye nøkkeltall i forhold til 2018-utgaven.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene		391	377	358	222	245	256	280	317	175
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger		403	399	387	329	343	333	347	370	309
Grunnskole				326	366	285	340	364	374	381
Pleie og omsorg	268	284	184	106	230	273	248	203	282	140
Barnevern				8	313	332	307	337	312	235
Barnehage						66	122	127	87	138
Helse	1	379	352	266	271	332	366	401	401	243
Sosial	4	5	4	4	25	68	28	13	6	7
Kultur	17	36	47	33	46	73	72	61	56	71
Miljø og ressurser		331	321	265	304	260	341	324	321	350
Saksbehandling	352	195	66	97	159	145	161	135	121	41
Vann og avløp	250		216	293	214	319	263	215	309	330
Økonomi				404	341	298	346	338	393	364
Kostnadsnivå				1	1	1	1	1	1	1
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2019-barometeret. Plasseringene vil derfor avvike fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Vær oppmerksom på at det for noen nøkkeltall som er i bruk nå, ikke finnes ti års historikk. Denne tabellen er derfor aller mest relevant for de siste fire-fem årene.

Hovedanalyse – endelig utgave 2019

Sør-Varanger havner på en 309. plass i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er en god del svakere enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 175. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Sør-Varanger ørlite bedre enn normalen i Kommune-Norge.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En betydelig andel av lærerne i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matte i kommunen, oppfyller ikke de nye kompetansekravene, ifølge statistikken. På ungdomsskolen oppfyller 64 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk i Sør-Varanger nye krav til fordypning i fagene.

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Sør-Varanger er det hele 92 prosent som er i denne kategorien. Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har litt få skjermede plasser. I Sør-Varanger tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 25 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har

vedtak om dagtilbud. 42 prosent av hjemmeboende med demens i Sør-Varanger har vedtak om dagaktivitetstilbud. Det er høyere enn i de fleste kommuner vi har tall for og trekker opp på barometeret.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. Andelen saker i Sør-Varanger som tar mer enn 3 måneder å behandle er middels. Kan kommunen bli bedre? Sett de fire siste årene under ett, er statistikken ganske svak målt mot resten av landet.

Bemanningen i de kommunale barnehagene i Sør-Varanger er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i fjor.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Sør-Varanger går 89 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Sør-Varanger slipper ut 5273 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Dette er et relativt lavt utslipp.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet.

Korrigert netto driftsresultat var på 0,9 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Målt over de siste fire årene har driften så vidt gått i pluss. Egentlig bør marginen vært bedre enn dette. Sør-Varanger har litt penger på 'bok' i form av disposisjonsfond, men det bør nok bli større for å kunne være en solid buffer i regnskapet. Har kommunestyret vedtatt et mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være? Netto

renteeksponert gjeld i kommunen er omtrent på nivå med de løpende driftsinntektene, langt over

landsgjennomsnittet. Investeringsnivået har vært lavt i Sør-Varanger de fire siste årene.

Kommunebarometeret 2019 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2019-barometeret inkluderer 151 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vekting, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut

til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter kan spille en rolle – spesielt i mindre kommuner. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer en forbedringsskår, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: <http://kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2019/metode>. Der kan du også finne linker til Kostra-tabellene som er brukt som hovedgrunnlag i barometeret.

Grunnskole

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år	40	40	39	374	41	44	2,8	2,5	1,3
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	40	39	38	373	42	44	2,7	1,9	1
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år	60	62	68	317	75	88	1,8	1,6	2,4
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	31	29	29	191	31	19,5	3,7	4	3,9
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	10,1	10,6	9,4	117	10,3	6,1	3,2	3,1	4,1
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	5,3	5,7	6,4	193	5,9	3	3,4	3,4	3,2
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	59	65	62	340	73	97	2,7	2,8	2,3
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	55	55	64	297	73	100	2,9	2,5	2,8
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	92	87	89	342	95	100	2,8	1,9	2,7
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	88	87	85	392	96	100	1,7	1,7	1,5
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år	85	87	88	256	91	95	2,6	2,8	2,8
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år	81	81	81	311	86	90	2,7	2,6	2,7
FYSISK AKTIVITET: Elevtimer per år 5.-7. trinn	110	111	101	98	99	150	4,1	4	3,6
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	6,9	6,7	6,7	256	5,2	2,3	2,6	2,7	2,7
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	11,6	12,3	12,7	319	9,2	4,9	2,9	2,7	2,3
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	13,4	14,6	14,7	360	10,1	5,5	2,6	2	1,9
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp	46	48	41	73	15,8	66	4,9	5	4,7
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp	19,1	22	29	184	30	88	2,7	2,8	3,5
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp	0,3	5,6	7,5	146	8,5	59	1,1	2,7	3,2

Grunnskole

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene. At valgfag ble med i beregningsgrunnlaget fra 2014-15, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene nasjonalt er forbedret i fem år på rad. Karakterene på 10. trinn i Sør-Varanger har vært ganske lave de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 75 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 68 prosent.

29 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver. Det er en litt lavere andel enn hva som er normalen i Kommune-Norge.

På 8. trinn ligger 9,4 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). Det er nær de beste kommunene.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Sør-Varanger har 6,4 prosent ligget på laveste nivå de siste årene.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En betydelig andel av lærerne i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matte i kommunen, oppfyller ikke de nye kompetansekravene, ifølge statistikken.

På ungdomsskolen oppfyller 64 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk i Sør-Varanger nye krav til fordypning i fagene.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 88 prosent av elevene på 7. trinn i Sør-Varanger at de trives godt. Andelen er litt under snittet på 91 prosent.

81 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. Nå får 5,2 prosent av elevene på 1. - 4. trinn spesialundervisning. Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn. I Sør-Varanger får 6,7 prosent av elevene i småskolen spesialundervisning. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 12,7 prosent av elevene i Sør-Varanger spesialundervisning. De som ligger lavest er på 4,9 prosent eller lavere.

På ungdomsskolen er det mange elever i Sør-Varanger som får spesialundervisning. Andelen er på 14,7 prosent.

På landsbasis har 15,8 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. Mange flere får leksehjelp i småskolen i Sør-Varanger enn det som er vanlig. Andelen på 41 prosent gir en 73. plass på denne tabellen.

På 5.-7. trinn gis leksehjelp til 29,6 prosent når vi ser Skole-Norge under ett. På dette trinnet i Sør-Varanger er andelen som får leksehjelp omtrent på nivå med snittet i Skole-Norge.

8,5 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp. I kommunen er andelen elever som får leksehjelp på ungdomsskolen omtrent som i landet ellers, ifølge statistikken.

Pleie og omsorg

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning	75	77	78	132	75	84	3,6	4,1	4,4
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	98	93	92	66	82	97	6	5,3	5,1
DEMENS: Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	26	26	25	347	40	91	2,7	2,7	2,6
KORTTIDSPASSER: Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	13,5	11,1	14,4	244	17	39	2,6	2	2,8
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem	39	32	35	142	34	63	4	3,4	3,6
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem	35	35	36	78	25	61	4,3	4,3	4,2
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	60	60	60	390	88	100	2	1,9	1,9
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens	39	40	42	82	28	61	4,2	4,4	4,6
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år	5,6	5,4	10,5	44	5,4	13,5	3,6	3,6	5,1
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	5,3	2,9	3,3	293	4,8	10,7	3,8	1,8	2,2
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	98	95	99	164	95	100	4,5	3,3	5,3
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb.	371	386	173	324	128	0	1,6	1	3,2
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	56	58	62	76	46	72	4,9	5	5
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år	4,3	5,9	6,6	97	5,8	14,5	2,9	3,6	3,7
BEMANNING: Årsverk av geriatrik sykepleier per 1.000 innb. over 80 år	9,3	6,2	7,1	241	11,8	28	2,9	2	2,2
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	47	45	45	76	28	57	5,3	5,2	5
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	69	74	77	242	77	98	2,3	3,1	3,5
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	48	48	50	300	60	86	2,6	2,6	2,7
BISTAND: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	10,5	12,8	13	131	11,4	23	3,6	4	3,8

Pleie og omsorg

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. 78 prosent av de ansatte i pleie og omsorg i Sør-Varanger har fagutdanning. Det er ganske bra målt mot resten av landet. Andelen er omtrent uendret det siste året.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Sør-Varanger er det hele 92 prosent som er i denne kategorien. Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har litt få skjermede plasser. I Sør-Varanger tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 25 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

I gjennomsnitt er 17 prosent av oppholdene på sykehjem i Norge korttidsopphold. Andelen har vært ganske stabil de siste årene. Kommunen har en ganske lav andel opphold på sykehjem som korttidsopphold. De beste kommunene ligger på 38,6 prosent. Sør-Varanger ligger på 14,4 prosent.

I snitt er det per 2018 34 minutter med lege per beboer per uke i Kommune-Norge. I Sør-Varanger fikk beboerne i snitt 35 minutter med lege i uka i fjor. Det er omtrent det samme som året før.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25,2 minutter i uka. I Sør-Varanger har beboerne i snitt 36 minutter i uka med fysioterapeut. De beste er oppe på 61,3 minutter.

For landet sett under ett er 87,8 prosent av plassene på sykehjem det som kan regnes som moderne

enerom. Kjøp av plasser i andre kommuner kan være en feilkilde i statistikken for enkelte kommuner. Drøyt halvparten av sykehjemsplassene i Sør-Varanger er regnet som moderne enerom. En god del av sykehjemsplassene i Sør-Varanger er ikke regnet som moderne enerom.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. 42 prosent av hjemmeboende med demens i Sør-Varanger har vedtak om dagaktivitetstilbud. Det er høyere enn i de fleste kommuner vi har tall for og trekker opp på barometeret.

Andelen vedtak om hjemmetjenester som er iverksatt innen 15 dager, har for landet gått ned til drøyt 95 prosent. Nesten alle vedtak om hjemmetjenester blir i Sør-Varanger satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

Antall registrerte trygghetsalarmer tilsvarer på landsbasis 46,4 prosent av alle over 80 år som bor hjemme. Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen ganske høy, 62 prosent.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Snittet er nå 11,8 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år. I Sør-Varanger er det 7,1 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 innbyggere over 80 år.

Andelen funksjonshemmede som opplever at de fullt ut får dekket behovet om bistand til å delta i jobb eller studier, er nasjonalt på 76,5 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet opplever 77 prosent av de funksjonshemmede i Sør-Varanger at de får den hjelpen de trenger for å kunne delta i arbeid og studier. De beste ligger på 98,1 prosent.

Bare 50 prosent synes de får dekket behovet for bistand til å delta i fritidsaktiviteter. De beste ligger på 86,3 prosent.

Barnevern

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	0,3	0,3	0,3	4	5,6	2,7	6	6	6
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd	62	65	82	267	88	100	1,9	2	3
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år	55	59	68	363	86	100	1,1	1,2	1,8
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem	41	42	32	204	32	15,6	2,7	2,5	3,4
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år	39	39	40	100	34	22	2,3	2,5	2,5
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige	4,6	5,5	5,8	133	5,5	9,5	3	3,7	3,7
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244	29	21	19,4	228	18,7	10	1,8	3,3	3,3
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	94	93	100	1	95	100	3,8	3,3	6
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år	100	100	100	1	100	100	6	6	6
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan	65	77	79	318	87	100	2	2,9	2,6
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år	89	93	97	262	98	100	2,9	2,9	3,2
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år	5924	8068	7572	373	11905	21687	1,2	2,1	1,6
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år	2	3	3	13	0,9	3	4,8	6	6

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel - i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 5,6 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen iblant de laveste i landet, 0,3 prosent. Det gir en 4. plass på denne tabellen; vi anser lav andel som prinsipielt positivt.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. Andelen saker i Sør-Varanger som tar mer enn 3 måneder å behandle er middels. Kan kommunen bli bedre?

Sett de fire siste årene under ett, er statistikken ganske svak målt mot resten av landet.

Av alle barn med barnevernstiltak, er 32 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har

nasjonalt vært stabil de siste årene. I Sør-Varanger er 32 prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Sør-Varanger er middels. I fjor var bemanningen omtrent uendret.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Sør-Varanger er det 19,4 mot et landssnitt på 18,7 barnevernssaker per årsverk.

I landet samlet har 94,6 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere. Alle barn som er omplassert, har en omsorgsplan. Det er slik det skal være.

Målt over de siste fire årene har alle barn i Sør-Varanger hatt omsorgsplan. Kan andre lære noe av kommunen?

Andelen barn med barnevernstiltak som har en tiltaksplan er litt lavere enn i normalkommunen.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte de gjennomsnittlige utgiftene til nesten 12.000 kroner

per barn under 5 år. I Sør-Varanger er det regnskapsført 7572 kroner i netto utgifter i fjor.

I tre av de fire siste årene har kommunen oppgitt at den har spurt brukerne. Det er meget bra. Hvordan blir svarene brukt for å bedre tjenesten?

Barnehage

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager	5,6	5,8	5,8	262	5,7	4,1	4	3,7	2,9
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i private barnehager	6	5,2	5,2	27	5,7	4,8	3,3	5,3	4,9
PEDAGOGNORMEN: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	64	60	50	218	53	100	3,1	2,9	3,4
PEDAGOGNORMEN: Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	50	100	50	193	54	100	2,7	6	3,3
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager	39	44	41	256	43	55	3,6	4	3,2
FAGUTDANNING: Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning, private barnehager	27	33	39	207	44	55	1,5	1,8	2,5
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager	13,8	12,4	13,4	56	11,8	16,7	5	3,9	4,3
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	100	100	89	128	83	100	6	6	4,3
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år	99	100	100	1	80	100	5,9	6	6
STØRRELSE: Barn per barnehage	34	36	35	151	48	18	4,6	4,5	4,6
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	7,9	7,6	8	104	6,1	12,1	4,3	4,2	4,3
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	6,8	7,2	6,7	45	5,4	8,6	4,5	4,7	4,5
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90	96	92	126	89	100	3,7	5,1	4,3

Snittbemanningen i kommunale barnehager endret seg fra 5,9 barn per voksen i 2017 til 5,7 i fjor. For private barnehager er endringen fra 6,2 barn per voksne i 2017 til 6 i fjor. Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018. Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall. Bemanningen i de kommunale barnehagene i Sør-Varanger er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i fjor.

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 52,7 prosent. Dette var en

kraftig reduksjon fra fjoråret. 50 prosent av de kommunale barnehagene oppfyller pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

41 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Sør-Varanger har pedagogisk utdanning. Det er omtrent på landsgjennomsnittet.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, 11,8 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Sør-Varanger er omtrent som snittet. De beste ligger på 16,7 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Sør-Varanger går 89 prosent av barna med

minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken meget god, Sør-Varanger har en 1. plass på tabellen for snittet de fire siste årene. Er det bare tilfeldigheter, eller har andre noe å lære her?

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål?

Hva er en bra barnehage, og hva er tryggest? En ny Fafo-rapport viser at en barnehages størrelse i seg selv ikke avgjør kvaliteten. Samtidig viser rapporten at foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager. I snitt har en barnehage nå 48,1 barn. Barnehagene i Sør-Varanger har i følge statistikken 35 barn i snitt.

Nasjonalt har 88,8 prosent av barna plass i barnehagen. 92 prosent av barna i kommunen har barnehageplass.

Helse

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere	12,3	12,3	13,3	183	11,2	24	3,9	3,8	3,9
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som er åpne	0	0	0	381	32	100	1	1	1
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege	10	10	0	1	2,1	0	2,8	2,6	6
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser	-1,5	-2,9	-6,8	411	3,8	38	1	1	1
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år	40	59	78	260	106	196	1	1,8	2,4
PSYKISK HELSEARBEID: Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10.000 innbyggere	0,7	0,7	3,8	168	5,1	13,2	1	1	2,8
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte	66	105	99	166	84	584	3,5	3,6	3,6
SYKEHUS: Antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere	191	190	121	302	112	84	2,7	2,6	2,9
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn	72	59	100	1	85	100	1,7	1,4	6
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst	93	97	100	1	88	100	4,7	5,3	6
VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet	93	94	95	176	95	98	3,4	3,5	3,7
VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger	92	93	93	258	95	98	2,7	2,9	3
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere	6718	6739	6780	251	6778	5898	3,5	3,5	3,5
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år	237	259	261	120	223	620	3,7	3,8	3,7

Legedekningen har økt de siste ti årene. Snittet er 11,2 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Sør-Varanger er på 13,3 leger per 10.000 innbyggere.

Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 32,1 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Sør-Varanger er det ikke ledig plass på fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Det er litt lav dekning av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen. De beste ligger på 196,1 årsverk per 10.000 småbarn.

Antall årsverk av psykiatriske sykepleiere er litt lavere enn i normalkommunen, målt mot antall innbyggere.

Sør-Varanger har 99 jordmødre per 10.000 fødte barn, noe som er omtrent på snittet. De beste ligger på 584 årsverk.

Fra i år måles antall opphold på sykehus, målt mot innbyggertallet. Statistikken kommer fra Helsedirektoratet.

Nasjonalt er det et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra nesten 90 prosent til 84,6 prosent på bare ett år. 100 prosent av elevene i Sør-Varanger hadde helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Andelen er høy målt mot resten av landet.

88,4 prosent av alle nyfødte i Norge i fjor hadde hjemmebesøk innen 14 dager. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. Alle nyfødte i kommunen i fjor hadde ifølge statistikken hjemmebesøk innen to uker etter fødselen.

En del av 9-åringene i kommunen er ikke vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Kan kommunen bidra til at andelen vaksinerte øker?

Sosialtjenesten

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år	2,6	2,8	2,6	34	3,9	2,2	5,4	5,2	5,4
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år	2,8	3	3,5	52	4,6	2,9	5,7	5,7	5,1
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	0,1	0,1	0,1	10	7,1	1,5	6	6	6
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	0	0	0	5	4,5	2,1	6	6	6
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad	15,8	14,3	20	57	40	14,5	5,6	5,9	5,4
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder	0	0	7,1	33	21	5,4			5,7
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	15,4	13,5	10,1	135	10,3	5,8	2,3	2,7	3,6
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	0	0	0		16,3	61			
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad	41	28	21	121	7,2	97	4,2	4,1	3,9
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	94	98	86	160	71	100	5,5	5,8	4,7
INDIVIDUELL PLAN: Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	0	0	0		9,2	73			

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 3,9 måneder. Unge mottakere i Sør-Varanger går relativt kort tid på sosialhjelp. Det regner vi som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene - 4,6 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden kort. Sør-Varanger er på 52. plass på denne tabellen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, går 0 prosent av de over 25 år i Sør-Varanger på sosialhjelp. Andelen er lav, noe som regnes som positivt i barometeret. Snittet er 4,5 prosent.

39,5 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 20 prosent av dem som går på sosialstønad i Sør-

Varanger mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på 14,5 prosent.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 7,1 prosent av dem som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 33. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10,3 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt, er ganske normal. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

På landsbasis ble 71,1 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene. I Sør-Varanger ble 86 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9,2 prosent som har en slik plan.

Kultur

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger	5,7	4,9	4,7	124	4,3	9,6	4,2	3,9	3,7
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforskning)	17,4	15,9	15,7	157	15	25	4	3,7	3,7
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	2,5	2,6	2,3	306	3,3	6,5	2,2	2,5	2,2
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	1655	1324	1241	184	1370	3876	3,9	3,5	3,3
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	1335	1324	1798	30	792	1949	5,7	5,1	5,7
KINO: Kinobesøk per innbygger	2,6	2,5	2,3	66	1,4	4,1	4,3	4,6	4,4
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1.000 innbyggere	7,8	8,5	7,7	71	9,8	12,4	3	3,2	2,9
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	26	27	22	183	24	51	3,6	3,7	3,3
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning)	8,7	15,3	18,6	73	12,7	27	1,3	4,1	4,5
FRITIDSENTERT: Åpningstid, antall timer i året	481	870	498	143	511	3768	3,3	3,8	3,4
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	11,5	7,1	7,5	286	14,5	26	2,9	2,1	2,1

De nasjonale besøkstallene for bibliotekene er foreløpig ikke oppdatert for 2018. Snittet i 2017 var på 4,3 besøk per innbygger. Besøket i biblioteket i Sør-Varanger er på et normalt nivå, målt per innbygger.

15 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning. I Sør-Varanger er 15,7 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene har de siste årene hatt stadig mindre utlån. Tallene er ikke oppdatert for 2018.

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 791,5 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Dette er en økning fra året før. Netto utgifter til idrett og anlegg er ganske høye i Sør-Varanger - 1798 kroner per innbygger. Det gir en 30. plass på denne tabellen.

Telemarksforskning setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i

privat og offentlig regi. I Sør-Varanger er sysselsettingen innen kultur litt under gjennomsnittet, målt mot folketallet.

Nasjonalt går 23,6 prosent av de mellom 6 og 15 år nå på kultur- og musikkskole. Andelen ble litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det over sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Ifølge statistikken er det 22 prosent av barna i Sør-Varanger som går på musikk- og kulturskole. De beste kommunene ligger på 51,4 prosent.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Sør-Varanger får elevene litt flere timer undervisning enn landsgjennomsnittet.

Miljø og ressurser

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg	149	131	171	347	127	80	2,1	2,8	1,9
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg)	7	7,6	6,9	238	6,8	3,6	3,4	3,1	3,5
RESSURSER: Energibruk per bruker av kommunale bygg	400	484	463	293	233	160	2,8	2,3	2,3
AVFALL: Søppel per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger	34	36	0		120	7,3	5,6	5,5	
AVFALL: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	13,4	18,7	0	273	42	52	1	1	1
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	69	82	70	145	66	47	3,4	3	3,4
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb.	51	74	-36	419	207	589	1,7	2	1
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	1,2	1,3	0,7	239	1,2	0	3,5	3,4	4,6
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	7075	6220	5273	157	12237	2091	4,8	5	5,2
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - oppvarming	170	187	180	345	160	48	3,5	3,4	3,3
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - avfall	140	131	124	233	241	9,5	4,7	4,8	4,8

Sektoren er en del endret i årets utgave av Kommunebarometeret. Statistikk om utslipp av klimagasser er hentet inn, og sektoren har nå et mer helhetlig preg av å ha nøkkeltall som retter oppmerksomheten mot bruk av naturressurser og miljø. Korrigert for lønns- og prisvekst gikk kommunenes energikostnader klart opp i fjor, ifølge regnskapstallene. Vi må tilbake til 2010 for å finne høyere kostnadsnivå. Snittet er nå på 127 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Sør-Varanger er ganske høye målt mot resten av Kommune-Norge; 171 kroner per kvadratmeter.

Statistikken for formålsbygg inkluderer de sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.). Nasjonalt utgjør arealet i snitt 6,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Sør-Varanger er midt på treet hva gjelder arealeffektivitet, altså kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Legg merke til at gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Energibruk per bruker av kommunale bygg er et nytt nøkkeltall i barometeret. Statistisk sentralbyrå publiserer tallet, basert på et teoretisk antall brukere. Nøkkeltallet bør kunne si noe om energibruken er høy eller lav, men det vil være usikkerhet knyttet til statistikken.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres. Søppelmengden er korrigert for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger gikk ned i fjor, men det mangler en del data fra kommunene. Tallene er derfor ganske usikre.

Nasjonalt leveres 41,5 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning eller biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent. En liten andel av avfallet i kommunen går til materialgjenvinning eller biologisk behandling. Må det være slik i Sør-Varanger eller kan statistikken bedres?

Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med nesten 20 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er andre året på rad at utgiftene øker betydelig på dette området.

Andelen av dyrket og dyrkbar jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Sør-Varanger er svært lite jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Sør-Varanger slipper ut 5273 kilo klimagasser

per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Dette er et relativt lavt utslipp.

Saksbehandling

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist	2,5	0	0	1	7,9	0	5,3	6	6
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist	4,3	0	0	1	13	0	4,7		6
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist	0	0	0		7,8	0	6		
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	0	9,4	0		10,2	33		3,4	
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig	10580	10580	10890	183	14105	0	3,9	4,1	4,1
PLAN: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	100	100	0		0	0	1	1	
PLAN: Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget	100	100	0		0	0	1	1	
PLAN: Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	26760	26760	27570	105	70479	10422	5,2	5,2	5,3

Andel saker med fristbrudd har gått litt ned de siste par årene, og i fjor var andelen på 7,9 for Kommune-Norge. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 0 prosent av sakene.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og en god del som ikke rapporterer. På grunn av endringer hos SSB er kildegrunnlaget i år nytt, dermed er de tidligere tallene i Kommunebarometeret ikke sammenlignbare. Kommunen har ikke ført tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken. Hvorfor ikke?

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle en enebolig voldsomt. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017 viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene

mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrået. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er omtrent middels i Sør-Varanger på 10890 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

SSB har ikke oppdaterte tall for dette for 2018.

Andelen byggesøknader i områder med restriksjoner som har blitt innvilget har vært høy de siste årene. Vi har ikke fått oppdaterte tall fra SSB for dette i 2018.

Gebyrene for privat forslag til reguleringsplan har gradvis økt de siste årene, og avstanden mellom de rimeligste og de dyreste kommunene øker. I Sør-Varanger må man betale 27570 kroner i gebyr for privat forslag til reguleringsplan. Gebyret er ganske mye lavere enn det vi finner i resten av Kommune-Norge.

Vann og avløp

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing	8581	8506	9269	93	11206	7497	4,5	4,7	4,8
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli	100	100	100	1	98	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge	97	100	97	349	99	100	2,9	6	3,1
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH	99	11,7	93	325	98	100	5,4	1	3,3
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	0,3	8,9	2,4	370	0,8	0	4,8	1	2
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	29	24	16,4	94	30	6,1	3,7	4,1	4,9
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%)	1,6	2	1,2	54	0,6	2,3	5,1	5,7	4,3
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år)	40	40	40	340	33	18	1,9	1,9	2
ALDER: Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp (%)	0	0,5	0,5	114	0,6	1,6		3,2	3,3
ALDER: Alder på spillvannsnettet (år)	37	38	39	297	30	16	2,7	2,6	2,5
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle rensekrav	60	60	60	163	60	100	3,7	3,6	3,5
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	3,2	10,6	5,3	190	5,1	0	4,5	2,9	3,5
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere	2	2	4,9	319	0,9	0	2,6	2,6	1

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2018-kroner. Gebyrene har sunket det siste året, og er i snitt på 11206 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Sør-Varanger er litt lavere enn gjennomsnittet. Det er positivt så sant det ikke betyr at anleggene er utdaterte og dårlig vedlikeholdt.

Nesten alle innbyggere tilknyttet kommunale vannverk har tilfredsstillende kvalitet på vannet. De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene,

og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 29,8 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på rundt eller over 60 prosent. Ifølge statistikken lekker det noe fra ledningsnettet i Sør-Varanger selv om mange kommuner har langt dårligere statistikk.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært litt bedre enn i normalkommunen.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Vannledningsnettet i Kommune-Norge som har en kjent alder, er i snitt 33 år gammelt. I Sør-Varanger er snittet 40 år. Det gir kommunen en 340. plass på denne tabellen.

Heller ikke spillvannsnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Andelen av spillvannsnettet som er fornyet siste tre år er nå 0,6 prosent. Utskifting av spillvannsnettet i Sør-Varanger har vært prioritert på nivå med Kommune-Norge ellers de tre siste årene, ifølge statistikken.

I snitt er spillvannsnettets i kommunen som har en kjent alder, på 39 år. Snittet for Kommune-Norge er 30 år.

Økonomi

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter	0,6	-0,7	0,9	182	1,6	4,4	1,8	1,3	3,2
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter	0	0,6	0,7	352	3	5,8		1,5	1,9
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter	0,7	-1,8	2,4	157	2	10,1	2,1	1,4	3,6
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter	3	1,8	4,5	361	12,1	28	1,9	1,2	1,8
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år	1,2	-1,2	2,6	94	0,7	10,1	2,9	2	4
GJELD: Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	83	82	94	387	39	-9,2	1,1	1,2	1
GJELD: Endring i renteeksponert gjeld siste år	-1,8	-1,5	12,4	346	3,2	-16,6	4,4	3,5	2
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag	0,6	0,6	0,6	214	0,4	-1,8	3,6	3,5	3,2
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter	6,9	5,9	9,4	102	15	5,7	5,3	5,8	5
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år	66	99	103	399	69	43	3,5	1	1
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	4,5	4,1	4,6	185	5,9	0,8	4,2	4,2	4,2

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigert netto driftsresultat var på 0,9 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Resultatet var en del bedre enn for ett år siden. Det er positivt, siden de fleste kommuner har levert svakere resultat.

Målt over de siste fire årene har driften så vidt gått i pluss. Egentlig bør marginen vært bedre enn dette.

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Tallene viser en liten nedgang nasjonalt det siste året, men nivået ligger fortsatt høyt. Fondene i kommunene samlet er nå på 12,1 prosent av brutto driftsinntekter. Sør-Varanger har litt penger på 'bok' i form av disposisjonsfond, men det bør nok bli større for å kunne være en solid

buffer i regnskapet. Har kommunestyret vedtatt et mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være?

Netto renteeksponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteeksponert gjeld på 39,1 prosent av brutto driftsinntekter, noe lavere enn for ett år siden. Netto renteeksponert gjeld i kommunen er omtrent på nivå med de løpende driftsinntektene, langt over landsgjennomsnittet.

Det siste året har gjeldsgraden i Sør-Varanger økt voldsomt. Er det en planlagt gjeldsvekst, eller har det bare blitt slik?

Kommune-Norge samlet bruker 0,4 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Sør-Varanger bruker 0,6 prosent av inntektene på å betjene gjeldene, før avdrag.

Investeringsnivået har vært lavt i Sør-Varanger de fire siste årene.

GRATULERER

med klimavennlige investeringer i 2018

AGDER RENOVASJON IKS | ALTA KOMMUNE |
BÆRUM KOMMUNE | DYRØY ENERGI AS | EID
INDUSTRIHUS KF ELVERUM KOMMUNE | ELVERUM
TOMTESELSKAP AS ENEBAKK KOMMUNE | FJELL
VATN, AVLØP OG RENOVASJON AS | FLATANGER
KOMMUNE | FLATÅS IDRETTSLAG | FLESBERG
KOMMUNE | GJØVIK RÅDHUS AS | GRANE KOMMUNE
HALDEN KOMMUNE | HAUGALAND INTERKOMMUNALE
MILJØVERK | HIAS IKS | JEVNAKER KOMMUNE
KONGSVINGER KOMMUNE | KRØDSHERAD KOMMUNE
KVÆFJORDKOMMUNE | KVÆNANGENKOMMUNE | LINDÅS
KOMMUNE | LYNGEN KOMMUNE | MIRA IKS | MOLDE OG
ROMSDAL HAVN IKS | MOSS KOMMUNE | NESODDEN
KOMMUNE | NORD-ODAL KOMMUNE | NÆRØY KOMMUNE
OPPEGÅRD KOMMUNE | OPPLEVELSESSENTERET
ØSTFOLDBADET AS | OSLO KOMMUNE | RENDALEN
KOMMUNE | RENOVASJON I GRENLAND IKS
RØDVEN VASSVERK SA | RØMSKOG KOMMUNE | SEL
KOMMUNE | SKAUN KOMMUNE | SKJERVØY KOMMUNE
STAVANGERREGIONEN HAVN IKS | STEINKJERBYGG KF
SURNADAL KOMMUNE | SØNDRE LAND KOMMUNE
SØR-ODAL KOMMUNE | TIME KOMMUNE TRONDHEIM
KOMMUNE | TVEDESTRAND KOMMUNE TØNSBERG
KOMMUNE | ULVIK HERAD | VESTFOLD FYLKESKOMMUNE
ÅLESUNDREGIONEN INTERKOMMUNALE MILJØSELSKAP IKS

I 2018 finansierte KBN 85 store og små grønne prosjekter i over hele landet. Totalt betalte vi ut 7,3 milliarder kroner i grønne lån til klima- og miljøvennlige investeringer i kommunesektoren i fjor.

Når dere kutter klimagassutslippene, kutter vi renta. Grønne lån får en lavere rente enn ordinære lån.

Ta kontakt med oss for gunstig finansiering av deres grønne investeringer i 2019!

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Hva er korrigert netto driftsresultat?

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Tabellen under viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

Nytt i 2019 er at vi korrigerer for utbetalingen fra Havbruksfondet. Dette er reelle inntekter kommunene kan bruke som de ønsker, men inntekten kan i realiteten ikke finansiere løpende drift i særlig grad, med mindre kommunen bruker den over flere år. Inntekten for 2019 blir om lag 1/7 av nivået i 2018, og nivået i 2020 er fullstendig ukjent.

Å se på driftsresultatet inkludert Havbruksfondet betyr at man i mange tilfeller vil få et bedre inntrykk av driftsøkonomien enn det som er realiteten.

Netto driftsresultat har i hovedsak vært bedre enn den reelle driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (funksjon 170/funksjon 171) og netto avsetninger til bundne fond.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

I enkeltkommuner vil det for enkelte år være betydelig forskjell mellom netto driftsresultat og korrigert resultat.

Til og med barometeret i 2014 justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som tidligere ble ført som en inntekt i driftsregnskapet.

Slik er korreksjonen beregnet for kommunen siste år:

REGNSKAPSÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brutto driftsinntekter	683	742	796	821	854	858	910	961	989	994
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12,9
Brutto driftsinntekter korrigert	683	742	796	821	854	858	910	961	989	981,1
Netto driftsresultat	6,2	23,2	38,2	20,1	18,6	9,3	4,2	13,9	-13,6	24,6
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12,9
- mva på investeringer	13,9	33,8	45,1	22,4	16,8	8,2	0	0	0	0
+ bruk av bundne fond	6,9	7,2	7,5	8,4	12,5	9,4	22	16,9	34,6	16,6
- avsetning til bundne fond	10,6	12,7	19,8	17,2	24,8	20,2	21,4	18,6	31,3	14,5
+ netto utgifter f 170	1,3	-3,2	-0,1	2,2	-16,1	5,6	5,4	-9	-4,4	-13,1
+ netto utgifter f 171	0	0	0	0	0	0	7,2	3	7,6	7,8
Korrigert netto driftsresultat	-10,1	-19,4	-19,3	-8,8	-26,6	-4,1	17,4	6,2	-7,1	8,5

Tabellen viser korreksjonen i kommunen, målt i millioner kroner.

Kostnadsnivå

5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	847	958	894	1	14947	12566	6	6	6
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	0	0	0		0	16634	0	0	0
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	309	345	341	3	9069	7421	6	6	6
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	108	128	118	5	2478	881	6	6	6
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	128	141	96	10	2703	825	6	6	6
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	137	172	159	4	2937	1971	6	6	6
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	249	268	243	3	4739	3183	6	6	6

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2018-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) er blant de laveste i landet. Sør-Varanger er på 1. plass på denne tabellen. Kostnadene gikk ned med -6,63 prosent i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015.

Barnehagekostnadene framstår som veldig lave, Sør-Varanger er blant de billigste i Norge. Kommunen er på 3. plass på denne tabellen. Kostnaden i barnehagene var omtrent uendret i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kostnadene i Barnevern-Norge sto stille i fjor, målt per innbygger, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Året før var kostnadsveksten svært høy. Kostnadene innen barnevernet i Sør-Varanger ligger veldig lavt. Få driver så billig i tjenesten, justert for utgiftsbehovet. Kan andre lære noe her, eller går det ut over kvaliteten? Kommunen er på 5. plass på denne tabellen. Det siste året har utgiftene i barnevernet gått ned med -8,18 prosent, etter at vi har tatt hensyn til prisveksten.

Innen administrasjon ligger Sør-Varanger betydelig under landsgjennomsnittet, målt per innbygger. Dette gir kommunen en 3. plass på denne tabellen. Utgiftene er korrigert for geografi, demografi og størrelse.

Slik kommer kommunene i fylket ut på totaltabellen

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
309	Sør-Varanger	381	140	235	138	243	7	364	1
319	Nesseby	388	396	41	49	15	36	62	8
338	Tana	352	124	178	41	208	104	420	1
361	Kautokeino	392	319	38	72	187	108	109	165
362	Båtsfjord	391	177	197	221	166	111	272	7
368	Nordkapp	410	381	113	391	226	35	199	1
394	Berlevåg	296	306	139	404	19		360	13
395	Karasjok	398	350	224	378	209	149	347	1
396	Hasvik	118	410	356	216	79	360	17	335
398	Vardø	288	391	376	375	247	267	79	240
399	Loppa	300	413	382	313	101		2	272
400	Kvalsund	213	272	95	293	214	264	215	402
402	Lebesby	393	347	301	381	198	3	128	9
405	Alta	362	264	369	169	413	290	349	193
407	Porsanger	348	418	258	217	340	158	404	1
410	Måsøy	409	198		394	141		41	309
413	Vadsø	374	304	379	142	259	357	322	318
420	Hammerfest	375	390	216	231	322	210	229	406

Tabellen viser maksimalt 20 kommuner for fylker med mer enn 20 kommuner.

De beste kommunene i kommunegruppa

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
75	Kvinesdal	272	73	85	182	178	1	51	196
76	Tysvær	207	7	126	233	179	153	15	179
143	Nord-Fron	91	145	55	80	202	317	222	269
156	Sunndal	53	119	233	181	61	176	112	357
240	Vefsn	322	318	139	91	224	62	203	319
254	Lindås	284	55	265	289	272	204	65	253
269	Luster	50	236	299	235	95	242	139	363
297	Tinn	339	105	125	73	38	175	99	374
309	Sør-Varanger	381	140	235	138	243	7	364	1
340	Alstahaug	357	294	354	156	230	81	333	281
360	Lenvik	349	351	107	271	165	196	299	246
366	Årdal	290	398	273	204	155	234	85	311
381	Odda	154	271	396	139	136	98	40	369
403	Fauske	399	196	196	386	207	160	421	351
405	Alta	362	264	369	169	413	290	349	193
409	Meløy	363	366	372	304	158	329	192	334
413	Vadsø	374	304	379	142	259	357	322	318
420	Hammerfest	375	390	216	231	322	210	229	406
358	Høyanger	71	175	46	64	130	316	335	340

Slik gikk det med de kommunen likner mest på

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
143	Nord-Fron	91	145	55	80	202	317	222	269
156	Sunndal	53	119	233	181	61	176	112	357
175	Vågan	141	78	189	241	339	86	290	325
221	Sortland	271	141	144	222	311	121	220	228
262	Nordre Land	384	151	247	261	199	31	115	213
293	Brønnøy	265	157	232	209	275	278	253	283
309	Sør-Varanger	381	140	235	138	243	7	364	1
311	Hadsel	340	374	324	18	276	73	242	315
317	Kvinnherad	239	195	192	152	383	223	315	260
321	Narvik	119	352	100	347	387	201	339	157
360	Lenvik	349	351	107	271	165	196	299	246
362	Båtsfjord	391	177	197	221	166	111	272	7
368	Nordkapp	410	381	113	391	226	35	199	1
375	Nordreisa	358	216	388	114	317	252	225	204
380	Bardu	191	360	181	148	128	219	382	389
384	Målselv	353	401	236	371	67	80	362	178
395	Karasjok	398	350	224	378	209	149	347	1
403	Fauske	399	196	196	386	207	160	421	351
407	Porsanger	348	418	258	217	340	158	404	1
413	Vadsø	374	304	379	142	259	357	322	318

Utvalget er basert på indikatorer innen økonomi, demografi og geografi. Utvalget er gjort av Kommunal Rapport, basert i hovedsak på data fra statsbudsjettet.

Målt mot egne naboer

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
309	Sør-Varanger	381	140	235	138	243	7	364	1
319	Nesseby	388	396	41	49	15	36	62	8
319	Nesseby	388	396	41	49	15	36	62	8
338	Tana	352	124	178	41	208	104	420	1
362	Båtsfjord	391	177	197	221	166	111	272	7
398	Vardø	288	391	376	375	247	267	79	240
413	Vadsø	374	304	379	142	259	357	322	318
416	Moskenes	404	417	295	287	43	19	396	285

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Totalt er det ett nøkkeltall mindre i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Det er i år noen ganske få endringer hva gjelder hvilke nøkkeltall som er i bruk.

Den viktigste endringen er hvordan karakterskalaen er satt sammen. Karakteren 3,5 gis nå til kommuner som ligger på landsgjennomsnittet. Tester på tidligere års barometer indikerer at det har liten praktisk betydning for de aller fleste kommunene, men at det kan påvirke enkeltkommuner i betydelig grad.

Særlig for nøkkeltall hvor landsgjennomsnittet ligger nær de beste eller de dårligste kommunene, vil endringen ha stor effekt på karakterene.

Dette er en kort oversikt over de nye nøkkeltallene:

Grunnskole: Fysisk aktivitet, elevtimer på 5.-7. trinn.

Pleie og omsorg: Korttidsplasser, andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold. Demens, Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens.

Barnehage: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Et par andre nøkkeltall har fått ny kilde (Utdanningsdirektoratet i stedet for SSB).

Helse: Sykehus, antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere (erstatter antall innleggelser).

Sosialhjelp: Økonomisk rådgivning, årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad.

Miljø og ressurser: Energibruk per bruker av kommunale bygg. Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO₂-ekvivalenter - alle utslipp, oppvarming og avfall.

Saksbehandling: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan. Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget. Gebyr for privat forslag til reguleringsplan.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca. den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» i Kommune-Norge. Det ville også være urimelig om det bare var én kommune som kunne få toppkarakter.

På samme måte er grensen for bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

En kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som er lik landsgjennomsnittet.

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi ignorert hele nøkkeltallet og beregnet totalscore ut fra de tallene som faktisk er levert.

Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.